

Inleiding	11
1. Beknopte geschiedenis van de verhouding tussen mens en dier	15
De transformatie van onze houding tegenover dieren	18
Rechtvaardiging van uitbuiting van dieren: christendom en westerse filosofie	21
Afwijkende meningen	27
De visie van de oosterse tradities	37
Hoe moeten we een Voelend wezen definiëren?	42
Boeddhisme en vegetarisme	43
Bewondering voor India en vegetarisme in Europa	44
De dierenbevrijdingsbeweging	45
De darwiniaanse revolutie en de gevolgen ervan	48
De opkomst van non-gouvernementele organisaties ter bescherming van het milieu en het dierenleven	50
2. Wat niet weet, wat niet deert	52
Van niets weten, of hoe we het probleem op een afstand houden	53
Misleidende reclame	56
Cognitieve dissonantie en rationalisatie	58
Eufemistisch en bedrieglijk taalgebruik	60
Kinderen spreken de waarheid	63
3 Alleen maar verliezers. De effecten van de intensieve veehouderij en van vlees eten op armoede, gezondheid en het milieu	66
Het Antropoceen is begonnen	67
Vlees wordt duur betaald	68
De invloed van veeteelt op de zoetwatervoorraden	71
Veeteelt en klimaatverandering	72
Dierlijke ontlasting	74
De gevolgen van de intensieve visserij	75
Vleesconsumptie en gezondheid	76
Steeds meer vegetariërs	78
Goed nieuws	79
4 Het ware gezicht van de intensieve veehouderij	81
De schaalgrootte van wat wij dieren aandoen	84
Winst voor alles	85
Hypocriete zorgzaamheid	87
Verboden toegang	88
Zo gaat het overal	90
Dag na dag, het hele jaar door	92
Een biljoen zeedieren	98
Zijn traditionele veeteelt en biologische veeteelt minder erg?	99
Humaan slachten?	101
5 Ongeldige excuses	104
'We hebben het recht dieren te gebruiken zoals ons goeddunkt, want wij zijn veel intelligenter dan zij'	105
'We moeten kiezen, het is wij of zij'	108
'De mensheid heeft wel ergere problemen'	109
'Dieren lijden niet, in ieder geval niet zoals wij'	112
'Jagen en de strijd om het bestaan zijn natuurwetten'	118
'We moeten toch ergens van leven?'	120
'We moeten vlees eten om gezond te blijven'	121
'Wij houden onze tradities in ere'	124
6 De continue ontwikkeling van het leven	127
De verscheidenheid aan mentale vermogens	130
'Speciesisme', racisme en seksisme	135

Spreekt antispeciesisme zichzelf tegen?	140
Respect voor het leven en de vermogens van iedere soort	141
Antropomorfisme of antropocentrisme?	143
Allerlei culturen	148
Is de mens een uitzondering?	154
7 Massamoord op dieren	158
Vergelijken zonder aanstoot te geven	159
Genocide en zoöcide	162
Verschillen	164
Overeenkomsten	166
8 Een kleine zijsprong naar moreel oordelen	170
De drie vormen van ethiek	171
Ethiek in het licht van de neurowetenschappen	172
9 Het dilemma van dierproeven	177
Het deontologische gezichtspunt	181
Antropocentrische utilitaristen	181
Gelijk of ongelijk?	182
Heeft extrapolatie naar de mens van door dierproeven verworven kennis wetenschappelijke waarde?	184
Misbruik: dierproeven om futiele of niet te rechtvaardigen redenen	186
Nogmaals speciesisme	191
Enkele sprankjes hoop	192
Vervangende methoden	195
10 Illegale handel in wilde dieren	197
Een ecologische aderlating en dierenmishandeling	198
De ondergang van de tijger	200
Olifantstanden, neushoorns en haaienvinnen	201
Corruptie, georganiseerde misdaad en terroristen	203
Centra van illegale handel	204
Enorme verliezen bij vangst en transport	205
Een averechts effect	205
Ontoereikende of nauwelijks toegepaste wetten	206
11 Dieren ter vermaak. Behoeft aan machtsuitoefening	208
Stierengevechten	211
Leiden stierengevechten tot onverschrokkenheid?	212
Doden als 'kunst'	213
Een vechtstier leeft slechts om gedood te worden	214
Vals spel	215
Waarom stieren?	217
Vluchten of vechten	218
Van de prins geen kwaad weten	219
De stier zou niet echt lijden	222
Kunstenaars en filosofen die van stierengevechten houden	224
Tradities verbieden die niet bestaan	227
De vrijheid om te doden	228
Mogen we aan kinderen leren hoe ze een dier moeten doden?	229
Stierengevechten en abattoirs	230
Circusdieren: de pijn achter het klatergoud	231
De dierentuin: gevangenis of ark van Noach?	234
Echte natuurreservaten	237
En als we jullie niet meer nodig hebben...	239
Dolfijnen: attractieparken en massamoord	240
Jagen en vissen als sport	243
Beschermen jagers het milieu?	244

Drijfjacht	246
De gulden regel' geldt voor alle levende wezens	249
12 Dierenrechten en mensenplichten	250
Gelijke behandeling of gelijke rechten?	251
Moreel actief en moreel passief	254
Moreel gedrag is van evolutionaire oorsprong	256
Moet je je van je rechten bewust zijn?	259
Onze plichten tegenover dieren volgens de 'humanistische' filosofie	260
Zijn rechten altijd wederkerig?	262
Directe en indirecte plichten	264
Een geïntegreerde visie op dierenrechten	267
Dierenrechten en wetgeving	270
De kloof tussen wetgeving en praktijk	273
Conclusie: een beroep op redelijkheid en goede wil	276
Noten	288
Bibliografie	335
Dankbetuigingen	349
Karuna-Shechen: compassie in actie	351